

Filosofistudent med bok-pris

— Jeg håper at den resonnerende stilen jeg bruker, skal fungere som bilder . . . at den skal åpne opp ett eller annet, sier Steinar Lem, som nylig ble tildelt Tarjei Vesaas' debutantpris. Det litterære råd var enstemmig i sin beslutning om å gi ham prisen for sin bok «Signaler».

Steinar Lem er en alvorlig ung mann på 22, og var den nest yngste av fjorårets 25 debutanter. Han har tatt psykologi som grunnfag, og skal nå til våren ta mellomfag i filosofi.

Ellers fikk han også atskillig ros av anmelderne da boken kom ut i høst, og VGs Jan Andrew Nilssen skrev bl.a.: «Steinar Lems korte, impresjonistiske prosastykke kan leses som moderne eventyr eller profane myter. Hans debut-bok «Signaler» hører i hvert fall til de bøker man noterer seg i høstflommen». J.A.N. hevder også at selv om forfatteren ubestridelig har sin egen særpregete stil, kan han iblant minne både om Villy Sørensen og H. C. Andersen.

— Selv synes vi at flere av historiene Deres minnet ganske sterkt om Kafka?

Setter Kafka høyst

— Det er det flere som har nevnt, Kafka er også den forfatter jeg setter høyst. Selvsagt har jeg ikke forsøkt å etterligne ham. Det ville være håpløst . . . — ja, det ville være å slå beina under seg selv. Trolig dreier det seg om en felles grunnholdning. Likevel er det visse påvirkninger som man har integrert, og som man hverken kan eller skal skyve fra seg. Jeg kan ikke velge meg ut noen stil . . . noen måte å skrive på.

— Denne grunnholdningen, kan De definere den?

— Dette å se at tilværelsen også er et mysterium, og i en viss forstand meningsløs. Men det er en meningsløshet som bare fremtrer fordi man har et bilde av det meningsfylte.

Tror ikke på revolusjon

— Er De religiøs?

— Til det må jeg si som Jung: Det eksisterer et genuint religiøst element i den menneskelige psyke. Dette er bl.a. nær knyttet til de moralske verdier, som igjen er grunnlaget for å forandre den ytre virkelighet — politikk.

— Deres politiske syn?

— Jeg mener at vårt nåværende samfunnssystem — det kapitalistiske — må bort, på grunn av økonomisk undertrykkelse i den tredje verden. I de vestlige land fører systemet til kulturell undertrykkelse. Det skaper mennesker som er — indre sett — innholdsløse. Eller fylt av angst, som igjen må døyves av et vanvittig konsum av ting og en like så umenneskelig underholdning.

— Tror De på revolusjon i Norge?

— Nei. I forbindelse med min uttalte misnøye over vårt samfunnssystem, vil jeg få lov til å si at jeg også står i opposisjon til en stor del av venstrebevegelsen, på grunn av deres overflatiske kultur- og menneskesyn.

Når enkelte grupperinger på venstre side vil heve levestandarden til den norske arbeiderklassen — jeg ser da bort fra visse lav-lønnsgrupper — så er det en hån mot det internasjonale proletariat. At mennesker dør av sult i dag, er en katastrofe som også virker tilbake på oss, og som vi ikke er i stand til å erkjenne omfanget av. Jeg mener at de menneskene som i dag er motstandere av enhver form for u-hjelp, enten er dumme, det vil si mangler helt fantasi, eller erklært umoralske.

— Vil De betegne Dem selv om pessimist?

— Man er nødt til å være optimist, tross alt. Man har ikke noe valg. Jeg er klar over at dette egentlig er en pessimistisk uttalelse. Likevel tror jeg sterkt på menneskets muligheter, hvis det bare bringes til utfoldelse.

— Hva tar De sikte på i neste omgang, rent litterært? Blir det flere fortellinger, eller en roman?

— Det er ikke noe jeg uten videre kan bestemme meg til. Har et ønske om en gang å bruke en mer omfattende form, men jeg

har stor respekt for det å lage en roman. Tror det er svært vanskelig å gjøre det godt.

— At De fikk Vesaas-prisen i så ung alder, kan kanskje virke hemmende på Deres videre produksjon?

— Nei. Jeg tror ikke oppstusset omkring prisen kommer til å hemme meg. Er selv klar over hvor liten grunn jeg har til å være selvfornøyd, og hvor farlig det er å bli det. Tvert imot, det er klart at den anerkjennelse prisen betyr, gjør en del ting lettere for meg.

Kitty



STEINAR LEM . . . i opposisjonen både til the establishment og til en stor del av Venstrebevegelsen. (Foto: Stig Næss).

VIKTORIA TIDENS MILJØSKADDE

— Av SIGURD JAKOBSEN —

Karin Bang tar i første bind av sin planlagte romanserie fra første halvdel av vårt århundre, for seg borgerskapets kår og livsholdning, heter det på omslaget. Og sant gjør hun det. Tydelig og klart viser hun hvordan viktorianismen hadde evnen til å drepe de aller beste intensjoner under en maske av noe man mente var moral, mens det var en forbanet konvensjon som med effekt drepte alle naturlige tilbøyeligheter og lot livsgleden dø.

Kanskje er vi i vår tid kommet for langt den andre vegen, det er ikke godt å si, men pendelen har lett for å slå ut for hardt til begge sider, for den faller noenlunde til ro og finner sin egentlige rytme.

Karin Bang har satt seg grundig inn i tidsmiljøet. Men hva mer er: hun har greid å leve seg inn i det, gi et bilde, der vi som leser en del fra årene dazumal kjenner oss igjen — og fryser.

Vi følger en familie i Kristiania med den for tiden typiske livsangst, når man tilhørte «det bedre borgerskap». Skjebnene som skildres, er både tidstypiske og forkroplete på den måten som tiden forlangte.

Den man blir glad i, er den forunderlig saftige og livsbekjænde mormor, hun som ble soldaterhustru, brøt ut av rammen og vokste på det.

Den man synes inderlig synd på, er den tilknappede byråsjef som er fullstendig fortaapt i en fiksjon, i et innbilt ideal. Trolig har han noe å fortelle også vår tids mennesker om hva det



KARIN BANG — har greid å gi oss et bilde av miljøet — som får en til å fryse på ryggen.

betyr av ødeleggelse å fornekte det beste i oss for å kunne oppfylle en innbilt idealisme.

Det blir spennende å følge Karin Bang videre på ferden. Hun skriver så man engasjeres, blir opptatt av skjebnene og tenksom etter læsningen. Kanskje det viktigste litteraturen kan gjøre for oss, er å sette på sporet, tvinge til refleksjon og om mulig reformere våre fordommer, slik at livet og lagnaden kan bli lettere for ettersekten.

Karin Bang er på god vei. Måtte hennes intensjoner følges opp like klart og friskt som i dette første bind.

Karin Bang:
Arv og gjeld.
I. Bedremannsbarn.
Dreyer.



For første gang:

En kombinasjon av spenningens mestere

6 BAGLEY

Gullberget — På stram line — Fellen — Flukt i blinde — Halene — Siste skanse

6 MACLEAN

På vei mot døden — Dødsmikroben — Perleporten — Raketten — Karneval i Vaccarès — Den usynlige fiende

Kjøpes bøkene enkeltvis, blir den samlede pris kr. 405,—.

Men kjøpt under ett koster hele serien kr. 372,—.

DE SPARER DA 33 KRONER!

Se bøkene hos Deres bokhandler